

กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กระทรวงมหาดไทย

Department of Disaster Prevention and Mitigation

DOC

2013

649651

หมดอายุ 23/02/2567

ป้องกันภัยเชิงรุก
บรรเทาทุกข์เมื่อเกิดภัย

www.disaster.go.th
สายด่วนนิรภัย 1784

ประวัติความเป็นมาการจัดตั้งกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย	2
วิวัฒนาการงานด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย	3
อำนาจหน้าที่กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยตามกฎหมายกระทรวงแบ่งส่วนราชการ	4
บทบาทหน้าที่กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย	5
โครงสร้างการแบ่งส่วนราชการกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย	5
กรอบอัตรากำลังบุคลากรกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย	6
งบประมาณด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย	6
ทรัพยากร เครื่องมือและอุปกรณ์ในงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย	7
พระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ.2550	8
แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ.2553-2557	10
แนวทางการบริหารจัดการสาธารณภัยตามหลัก 2P 2R	12
แผนแม่บทการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย	14
ระบบบัญชาการเหตุการณ์ (Incident Command System : ICS)	15
การนำเทคโนโลยีสารสนเทศสนับสนุนการบริหารจัดการภัยพิบัติ	16
การเสริมสร้างเครือข่ายด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย	17
อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (อปพร.)	17
เครือข่ายอาสาสมัครเตือนภัย (มีสเตอร์เตือนภัย)	18
ทีมกู้ชีพกู้ภัยประจำตำบล (One Tambon One Search and Rescue Team : OTOS)	19
การเสริมสร้างศักยภาพชุมชนจัดการความเสี่ยงจากภัยพิบัติโดยอาศัยชุมชนเป็นฐาน	20
การเสริมสร้างและปลูกฝังจิตสำนึกด้านความปลอดภัยในกลุ่มเด็กและเยาวชน	21
ชุดเผชิญสถานการณ์วิกฤต (Emergency Response Team : ERT)	22
การฝึกซ้อมแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย	23
การขับเคลื่อนภารกิจด้านการป้องกันและลดอุบัติเหตุทางถนน	24
การประสานความร่วมมือในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยระหว่างประเทศ	26
การเตรียมความพร้อมด้านการจัดการสาธารณภัยรองรับการก้าวสู่ประชาคมอาเซียน	28
การฝึกอบรมเสริมสร้างศักยภาพด้านการจัดการภัยพิบัติ	29
การช่วยเหลือผู้ประสบภัยตามระเบียบกระทรวงการคลังฯ พ.ศ.2556	30
ทิศทางการขับเคลื่อนภารกิจด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย	32

กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
กระทรวงมหาดไทย

วิสัยทัศน์

“กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
เป็นองค์กรหลักของประเทศ
ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
ที่มีมาตรฐานเพื่อให้ประเทศไทย
เป็นเมืองปลอดภัย”

หมดอายุ 23/02/2557

TULIB

3 1379 01475643 2

www.disaster.go.th
สายด่วนนิรภัย 1784

ประวัติความเป็นมา

การจัดตั้งกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

- พ.ศ.2477 จัดตั้ง "กรมป้องกันและต่อสู้อากาศยาน" สังกัดกระทรวงกลาโหม
- พ.ศ.2487 เปลี่ยนชื่อเป็น "กรมป้องกันภัยทางอากาศ" โอนมาสังกัดกระทรวงมหาดไทยและยุบกรมเมื่อปี พ.ศ.2489
- พ.ศ.2494 จัดตั้งเป็น "กองป้องกันและบรรเทาภัย" สังกัดกรมมหาดไทย กระทรวงมหาดไทย
- พ.ศ.2495 ยกฐานะเป็น "กรมป้องกันสาธารณภัย" สังกัดกระทรวงมหาดไทย
- พ.ศ.2501 ยุบกรมและจัดตั้งเป็น "กองป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน" สังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงกระทรวงมหาดไทย
- พ.ศ.2505 โอน "กองป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน" ไปสังกัดกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย
- พ.ศ.2545 จากการปฏิรูประบบราชการตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ.2545 ได้รวม 5 หน่วยงานที่มีภารกิจเกี่ยวกับการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของส่วนราชการต่าง ๆ มารวมไว้ด้วยกัน ได้แก่ 1) กองป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน กรมการปกครอง 2) สำนักงานคณะกรรมการป้องกันอุบัติเหตุแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี 3) กองส่งเสริมผู้ประสบภัย กรมประชาสัมพันธ์ 4) ศูนย์ช่วยเหลือทางวิชาการพัฒนาชุมชนเขต 1-9 และ 5) กรมการเร่งรัดพัฒนาชนบท และจัดตั้งเป็น กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (ปภ.) สังกัดกลุ่มภารกิจด้านสาธารณภัยและพัฒนาเมือง กระทรวงมหาดไทย

ทั้งนี้ กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (ปภ.) มีหน้าที่บูรณาการและประสานการปฏิบัติงานด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของประเทศ ซึ่งมีการกิจกรรมครอบคลุมทั้งการวางแผนนโยบาย การกำหนดมาตรการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย การพัฒนา ระบบเตือนภัย การส่งเสริมการมีส่วนร่วมด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย การสนับสนุนการช่วยเหลือผู้ประสบภัย การอำนวยความสะดวกและประสานการปฏิบัติการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยและฟื้นฟูพื้นที่ประสบภัย โดยดำเนินการร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกประเทศ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายสูงสุด คือ "การทำให้ประชาชนชาวไทยมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน รวมถึงมีแนวทางการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยที่มั่นคงราบ เพื่อให้ประเทศไทยเป็นเขี้ยวปลอดภัย"

หน้า 23/02/2567

แต่เดิมการบริหารจัดการสาธารณภัยของประเทศไทยไม่มีหน่วยงานหลักที่รับผิดชอบภารกิจด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยโดยตรง ภารกิจดังกล่าวกระจายอยู่ในความรับผิดชอบของหลายหน่วยงาน ระยะแรกแนวคิดการบริหารจัดการสาธารณภัยมุ่งเน้น “การบรรเทาและปฏิบัติการ” และ “การฟื้นฟูภายหลังเกิดภัย” เป็นหลัก มีจุดมุ่งหมายเพื่อบรรเทาความเดือดร้อนและบรรเทาทุกข์ในเบื้องต้นแก่ผู้ประสบภัย มิได้ให้ความสำคัญกับการเตรียมความพร้อม การป้องกันและลดผลกระทบจากภัยพิบัติในช่วงก่อนเกิดภัย

ท่ามกลางสถานการณ์ภัยพิบัติของประเทศไทยที่มีความรุนแรงและซับซ้อนมากขึ้น กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (ปภ.) ได้ปรับแนวคิดในการบริหารจัดการภัยพิบัติยุคใหม่ “สาธารณภัยเป็นสิ่งที่สามารถเตรียมความพร้อม เพื่อป้องกันและลดความเสียหายได้” พร้อมปรัชญาศาสตร์การบริหารจัดการภัยพิบัติของประเทศไทย โดยให้ความสำคัญกับ “การป้องกัน การลดผลกระทบและการเตรียมความพร้อม” ในช่วงก่อนเกิดภัยพิบัติควบคู่กับ “การจัดการภาวะฉุกเฉิน” ในขณะเกิดภัย รวมถึง “การฟื้นฟูบูรณะ” ภายหลังภัยพิบัติสิ้นสุด

อย่างไรก็ตาม การบริหารจัดการสาธารณภัยของกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (ปภ.) ในระยะแรก ยังไม่มีกฎหมายรองรับที่ครอบคลุมในทุกประเด็น ส่งผลให้การประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยไม่มีเอกภาพ กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (ปภ.) จึงได้ปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการสาธารณภัยของประเทศไทย และตราพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ.2550 โดยมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 6 พฤศจิกายน 2550 เป็นต้นมา สำหรับใช้เป็นกฎหมายหลักในการบริหารจัดการสาธารณภัยของประเทศไทย ซึ่งหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องต้องยึดเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนการดำเนินงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

หมดอายุ 23/02/2567

อำนาจหน้าที่กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

อำนาจหน้าที่ของกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (ปภ.) ตามกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการ กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กระทรวงมหาดไทย พ.ศ.2551 ได้กำหนดให้กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (ปภ.) มีภารกิจเกี่ยวกับการจัดทำแผนแม่บท มาตรการ ส่งเสริมสนับสนุนการป้องกัน บรรเทาและฟื้นฟูจากสาธารณภัย โดยการกำหนดนโยบายด้านความปลอดภัย การสร้างระบบป้องกัน เตือนภัย ฟื้นฟูหลังภัยพิบัติ และการติดตาม ประเมินผล เพื่อให้หลักประกันในด้านความมั่นคงปลอดภัย ในชีวิตและทรัพย์สิน โดยมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

1. ดำเนินการจัดทำนโยบาย แนวทาง และวาง มาตรการในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
2. ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และพัฒนาระบบป้องกัน เตือนภัย และบรรเทาสาธารณภัย
3. พัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศในการ ป้องกัน เตือนภัย และบรรเทาสาธารณภัย
4. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการ สร้างเครือข่ายป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
5. สร้างความตระหนักและเตรียมความพร้อม ของประชาชนในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
6. ฝึกอบรมและฝึกปฏิบัติในการป้องกัน บรรเทา สาธารณภัย การช่วยเหลือผู้ประสบภัยและฟื้นฟูสภาพพื้นที่ ทั้งนี้ ตามระเบียบที่กฎหมายกำหนด
7. ส่งเสริม สนับสนุน และปฏิบัติการป้องกันและ บรรเทาสาธารณภัย ช่วยเหลือผู้ประสบภัยและฟื้นฟูสภาพ พื้นที่
8. อำนวยการและประสานการปฏิบัติการให้ความ ช่วยเหลือผู้ประสบภัย และฟื้นฟูบูรณะสภาพพื้นที่ที่ประสบ สาธารณภัยขนาดใหญ่
9. ประสานความช่วยเหลือในการป้องกัน การ ช่วยเหลือ การบรรเทาและฟื้นฟูหน่วยงานทั้งภายในและ ภายนอกประเทศ
10. ดำเนินการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้ เป็นอำนาจหน้าที่ของกรมหรือตามที่กระทรวง หรือคณะ รัฐมนตรีมอบหมาย

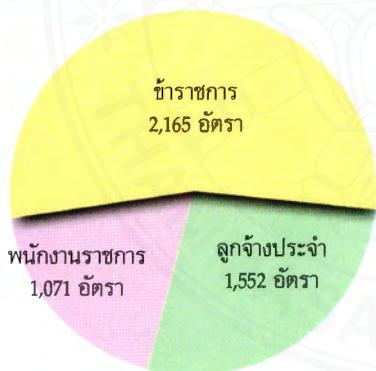

กรอบอัตราค่าจ้างบุคลากร

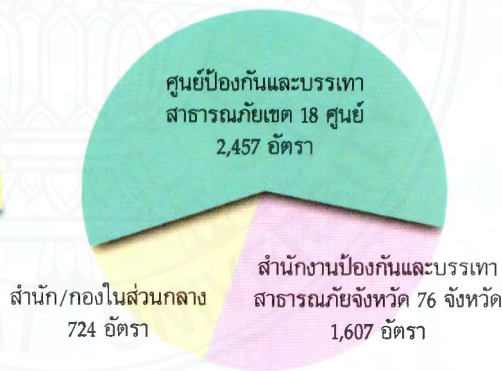
กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (ปภ.) มีเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน ซึ่งประกอบด้วยบุคลากรที่มีความรู้และทักษะใน 29 สายงาน รวมทั้งสิ้น 4,788 อัตรา แยกได้ ดังนี้

1.แยกตามประเภท

2.แยกตามสังกัด

ข้อมูล ณ วันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2556

งบประมาณ

ด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (ปภ.) ได้รับการจัดสรรงบประมาณสำหรับใช้ในการดำเนินการกิจด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ดังนี้

1.งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ ในมิติตามตามยุทธศาสตร์กระทรวงและหน่วยงาน (Function) แยกเป็น งบบุคลากร งบดำเนินงาน งบลงทุน งบอุดหนุนและงบรายจ่ายอื่น

2.งบประมาณในมิติด้านยุทธศาสตร์พื้นที่ (Area) หรืองบประมาณตามแผนพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัด

3.งบประมาณในมิติด้านยุทธศาสตร์เฉพาะของรัฐบาล (Agenda) หรืองบกลางเป็นเงินสำรองจ่าย เพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็นเร่งด่วนที่ต้องดำเนินโครงการตามนโยบายของรัฐบาลที่ไม่ได้ตั้งงบประมาณไว้หรือกรณีเกิดภัยพิบัติฉุกเฉิน

ทรัพยากร เครื่องมือและอุปกรณ์

ในงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

ทรัพยากร เครื่องมือและอุปกรณ์ในงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ถือเป็นปัจจัยสำคัญ ที่ส่งเสริมให้การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของหน่วยงานมีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น

กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (ปภ.) ได้บริหารจัดการ ทรัพยากรในการช่วยเหลือผู้ประสบภัย โดยมีเครื่องจักรกล เครื่องมืออุปกรณ์ต่าง ๆ จำนวน 40 ประเภท รวมกว่า 6,000 รายการ ประจำอยู่ ณ ศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เขต 18 ศูนย์ ซึ่งพร้อมออกปฏิบัติการเผชิญเหตุและช่วยเหลือ ผู้ประสบภัยทันทีที่เกิดสถานการณ์ภัย แยกตามประเภทได้ ดังนี้

1.ด้านการกู้ภัย ประกอบด้วย รถยนต์กู้ภัย รถบรรทุก รถเครน รถเครื่องช่วยหายใจพร้อมอุปกรณ์ รถไฟฟ้า ส่องสว่างพร้อมเสาสูง รถเครื่องกำเนิดไฟฟ้า และรถชุดตก ไซดรอกลิก

2.ด้านการดับเพลิง ประกอบด้วย รถดับเพลิง รถดับ ไฟป่า รถบรรทุกน้ำดับเพลิง เครื่องสูบน้ำดับเพลิง และ เครื่องยิงน้ำดับเพลิงความดันสูง

3.ด้านการช่วยเหลือและฟื้นฟูบูรณะ ประกอบด้วย รถบรรทุกขนาดเล็ก-กลาง-ใหญ่ รถบรรทุกติดตั้งเครื่อง ขุดเจาะบ่อบาดาล รถบรรทุกเทท้าย รถแทรกเตอร์ตีนตะขาน รถดักล้อยาง รถดักตีนตะขาน รถบรรทุกน้ำ เครื่องสูบน้ำ เครื่องสูบลโคลน เรือท้องแบน เรือยาง ยานไฮเวอร์คราฟท์ รถฟาร์มแทรกเตอร์ และรถบดล้อยาง

4.ด้านการสนับสนุนการปฏิบัติงาน ประกอบด้วย รถตรวจการณ์ รถอำนวยความสะดวกสื่อสาร รถบรรทุกเครื่องสูบน้ำ ระยะไกล รถบรรทุกขยะขนาดเล็ก รถบรรทุกขนาดเล็ก รถบริการน้ำมันหล่อลื่น รถบริการซ่อมเคลื่อนที่เร็ว รถบรรทุก แบบตู้คอนเทนเนอร์อเนกประสงค์ รถหัวลาก เครื่องยนต์เรือ และสะพานเบลีย์

5.ด้านการฟื้นฟู ประกอบด้วย บ้านพักชั่วคราว สำหรับผู้ประสบภัย ทั้งแบบบ้านน็อคดาวน์และเต็นท์ยกพื้น

หมดอายุ 23/02/2566

พระราชบัญญัติ

ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ.2550

การบริหารจัดการสาธารณภัยของกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (ปภ.) ในระยะแรกยึดการดำเนินงานตามพระราชบัญญัติป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน พ.ศ.2522 และพระราชบัญญัติป้องกันและระงับอัคคีภัย พ.ศ.2542 ทำให้การอำนวยความสะดวกและการสั่งการไม่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ดังนั้น เพื่อให้เกิดความเป็นเอกภาพในการอำนวยความสะดวกและบริหารจัดการสาธารณภัย กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (ปภ.) จึงได้รวมพระราชบัญญัติทั้ง 2 ฉบับไว้ด้วยกัน และตราพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ.2550 สำหรับใช้เป็นกฎหมายหลักในการบริหารจัดการสาธารณภัยของประเทศ ซึ่งหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องต้องยึดเป็นแนวทางสำคัญในการดำเนินงาน โดยมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 6 พฤศจิกายน 2550 เป็นต้นมา

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ.2550

ขอบเขต

พระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ.2550 ครอบคลุมสาธารณภัยทุกประเภท ทั้งภัยที่เกิดจากธรรมชาติและภัยจากการกระทำของมนุษย์ รวมถึงภัยทางอากาศและการก่อวินาศกรรม ซึ่งส่งผลกระทบต่อสาธารณชน ก่อให้เกิดอันตรายและความเสียหายต่อชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนหรือของรัฐ

โครงสร้าง

การบริหารจัดการสาธารณภัยภายใต้พระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ.2550 แบ่งโครงสร้างเป็น 3 ระดับ ดังนี้

1.ระดับนโยบาย

ใช้แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเป็นตัวขับเคลื่อนการดำเนินงาน โดยกำหนดให้จัดทำแผนใน 3 ระดับ ได้แก่

- แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ โดยคณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ (กปภ.ช.) เป็นองค์กรหลักในการกำหนดนโยบายและจัดทำแผน
- แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด
- แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกรุงเทพมหานคร

แผนฯ จังหวัดและกรุงเทพมหานคร จัดทำโดยคณะกรรมการฯ ซึ่งมีผู้ว่าราชการจังหวัด/ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเป็นประธานและลงนามประกาศใช้ รวมถึงต้องสอดคล้องกับแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ

หมัดน้อย 23/02/2567

2.ระดับอำนาจการ

■ กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเป็นหน่วยงานกลางของรัฐในการดำเนินการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของประเทศ

■ กรณีสถาธณภัยทั่วไป อยู่ในความรับผิดชอบของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ในฐานะผู้บัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ

■ กรณีสถาธณภัยร้ายแรงอย่างยิ่ง กำหนดให้นายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรีที่ได้รับมอบหมายเป็นผู้บัญชาการ มีอำนาจสั่งการให้ดำเนินการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย รวมถึงให้ความช่วยเหลือแก่ประชาชน

3.ระดับปฏิบัติการ

กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกระดับมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการสาธารณภัย โดยทำหน้าที่เป็นหน่วยปฏิบัติการในระดับพื้นที่และบูรณาการหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชนในการสนับสนุนและปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

พระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ.2550 ก่อให้เกิดเอกภาพในการบริหารจัดการสาธารณภัย 4 ด้านหลัก ดังนี้

■ ด้านนโยบาย โดยมีคณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ (กปภ.ช.) เป็นองค์กรหลักในการจัดทำแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

■ ด้านการสั่งการ กำหนดให้มีผู้บัญชาการเหตุการณ์ตามระดับความรุนแรงของสถานการณ์ภัย

■ ด้านการอำนวยการ กำหนดให้กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (ปภ.) เป็นหน่วยงานกลางของรัฐในการดำเนินการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของประเทศ

■ ด้านปฏิบัติการ ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมรับผิดชอบงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในระดับพื้นที่

แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ

พ.ศ.2553-2557

พระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ.2550 กำหนดให้กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (ปภ.) มีหน้าที่ในการจัดทำแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติเสนอคณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ (กปภ.ช.) ให้ความเห็นชอบ ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้มีมติอนุมัติแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ.2553-2557 เมื่อวันที่ 17 พฤศจิกายน 2552 สำหรับเป็นกรอบให้หน่วยงานทุกภาคส่วนตั้งแต่ระดับท้องถิ่นถึงระดับประเทศใช้เป็นแนวทางในการบูรณาการเตรียมความพร้อมและปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยที่เป็นไปในทิศทางเดียวกันอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ

ขอบเขต

มีขอบเขตการปฏิบัติงานที่ครอบคลุมสาธารณภัย 18 ประเภทภัย ประกอบด้วย

1.ด้านสาธารณภัย (ภัยธรรมชาติและภัยที่เกิดจากการกระทำของมนุษย์) 14 ประเภทภัย ประกอบด้วย

- (1) อุทกภัยและดินโคลนถล่ม
- (2) ภัยจากพายุหมุนเขตร้อน
- (3) ภัยจากอัคคีภัย
- (4) ภัยจากสารเคมีและวัตถุอันตราย
- (5) ภัยจากการคมนาคมและขนส่ง
- (6) ภัยแล้ง
- (7) ภัยจากอากาศหนาว
- (8) ภัยจากไฟฟ้าและหมอกควัน
- (9) ภัยจากแผ่นดินไหวและอาคารถล่ม
- (10) ภัยจากคลื่นสึนามิ
- (11) ภัยจากโรคระบาดในมนุษย์
- (12) ภัยจากโรค แมลง สัตว์ ศัตรูพืชระบาด
- (13) ภัยจากโรคระบาดสัตว์และสัตว์น้ำ
- (14) ภัยจากเทคโนโลยีสารสนเทศ

2.ด้านความมั่นคง 4 ประเภทภัย ประกอบด้วย

- (1) ภัยจากการก่อวินาศกรรม
- (2) ภัยจากทุ่นระเบิดกับระเบิด
- (3) ภัยทางอากาศ
- (4) ภัยจากการชุมนุมประท้วงและก่อการจลาจล

ยุทธศาสตร์การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

ประกอบด้วย 4 ยุทธศาสตร์ ซึ่งครอบคลุมวงจรการบริหารจัดการสาธารณภัย ดังนี้

หมวดอายุ 23/02/2547

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การป้องกันและลดผลกระทบ (Prevention and Mitigation)

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การเตรียมความพร้อม (Preparedness)

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การบริหารจัดการในภาวะฉุกเฉิน (Response and Relief)

ยุทธศาสตร์ที่ 4 การจัดการหลังเกิดภัย (Rehabilitation and Reconstruction)

สรุปพัฒนาการ

ระดับ	ความรุนแรง	การจัดการ
1	สาธารณภัยที่เกิดขึ้นทั่วไปหรือมีขนาดเล็ก	ผู้อำนวยการท้องถิ่น ผู้อำนวยการอำเภอ และ/หรือ ผู้ช่วยผู้อำนวยการกรุงเทพมหานครสามารถควบคุมสถานการณ์และจัดการระงับภัยได้โดยลำพัง
2	สาธารณภัยขนาดกลาง	ผู้อำนวยการในระดับ 1 ไม่สามารถควบคุมสถานการณ์ได้ ผู้อำนวยการจังหวัดและ/หรือผู้อำนวยการกรุงเทพมหานครเข้าควบคุมสถานการณ์
3	สาธารณภัยขนาดใหญ่ที่มีผลกระทบรุนแรงกว้างขวาง หรือสาธารณภัยที่จำเป็นต้องอาศัยผู้เชี่ยวชาญหรืออุปกรณ์พิเศษ	ผู้อำนวยการในระดับ 2 ไม่สามารถควบคุมสถานการณ์ได้ ผู้อำนวยการกลางและ/หรือผู้บัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติเข้าควบคุมสถานการณ์
4	สาธารณภัยขนาดใหญ่ที่มีผลกระทบร้ายแรงอย่างยิ่ง	นายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรีที่นายกรัฐมนตรีมอบหมายควบคุมสถานการณ์

บทว่าด้วยการบริหารจัดการน้ำและอุทกภัย

เหตุการณ์มหาวิฤตอุทกภัยเมื่อปี พ.ศ.2554 สะท้อนให้เห็นว่า การป้องกันและแก้ไขปัญหาอุทกภัยจำเป็นต้องอาศัยการบริหารในภาวะวิกฤติที่เป็นระบบเดียวกัน (Single Command) คณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ (กปท.ช.) จึงได้เสนอให้ปรับปรุงแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ.2553-2557 ด้วยการเพิ่มเติม “บทว่าด้วยการบริหารจัดการน้ำและอุทกภัย” ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 19 มีนาคม 2556 อนุมัติบทดังกล่าวเป็นบทเพิ่มเติมและมอบหมายให้ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องถือปฏิบัติตามบทดังกล่าวในแผนฯ อีกบทหนึ่ง โดยจัดตั้งองค์กรปฏิบัติรับผิดชอบการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจากน้ำและอุทกภัย ดังนี้

1. คณะกรรมการนโยบายน้ำและอุทกภัยแห่งชาติ (กนอช.)
2. คณะกรรมการบริหารจัดการน้ำและอุทกภัย (กบอ.)
3. สำนักงานนโยบายและบริหารจัดการน้ำและอุทกภัยแห่งชาติ (สบอช.)
4. กองบัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ (บก.ปท.ช.)
5. ศูนย์อำนวยการร่วมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ (ศอร.ปท.ช.)
6. กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
7. ศูนย์บัญชาการเหตุการณ์ส่วนหน้า

การเชื่อมโยงกลไกการจัดการสาธารณภัยขององค์กรให้ดำเนินการภายใต้พระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ.2550 กับองค์กรบริหารจัดการน้ำและอุทกภัยแห่งชาติ ได้แก่ กปท.ช. กนอช. กบอ. และ สบอช.

แนวทางการบริหารจัดการสาธารณภัย

ตามหลัก 2P 2R

กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (ปภ.) ในฐานะหน่วยงานกลางของรัฐดำเนินการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของประเทศ ได้ยึดพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ.2550 เป็นกฎหมายหลักในการบูรณาการบริหารจัดการสาธารณภัยตามหลัก 2P 2R ซึ่งเป็นแนวการบริหารจัดการสาธารณภัยระดับสากล ที่มุ่งเน้นการป้องกันภัยเชิงรุกและจัดการภัยพิบัติอย่างยั่งยืน ดังนี้

P1 : Prevention (การป้องกัน)

กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (ปภ.) ได้ให้ความสำคัญกับการดำเนินมาตรการที่ใช้โครงสร้าง (Structure Measures) ซึ่งเน้นการก่อสร้างเพื่อการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยที่สอดคล้องกับสภาพความเสี่ยงภัย อาทิ อ่างเก็บน้ำ เขื่อน การก่อสร้างอาคารให้มีความมั่นคงแข็งแรงและมีระบบความปลอดภัย ควบคู่กับมาตรการที่ไม่ใช้โครงสร้าง (Non-Structure Measures) โดยเสริมสร้างองค์ความรู้ด้านการจัดการภัยพิบัติและปลูกฝังจิตสำนึกด้านความปลอดภัยแก่ประชาชนผ่านกลไกการสื่อสารและกระบวนการฝึกอบรม รวมถึงการนำกฎหมายผังเมืองการใช้ประโยชน์ที่ดิน และระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการวางแผนป้องกันและลดผลกระทบจากภัยพิบัติ พร้อมจัดทำแผนแม่บท แผนปฏิบัติการและแผนเผชิญเหตุเฉพาะพื้นที่ครอบคลุมทุกประเภทภัย สำหรับเป็นกรอบแนวทางการปฏิบัติที่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ตลอดจนพัฒนาศักยภาพข้อมูลสาธารณภัยแห่งชาติ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการสั่งการแก้ไขปัญหาภัยพิบัติ

P2 : Preparedness (การเตรียมความพร้อม)

กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (ปภ.) ได้มุ่งส่งเสริมการสร้างเครือข่ายให้มีความพร้อมในการรับมือและจัดการภัยพิบัติเชิงรุก โดยเสริมสร้างศักยภาพชุมชนในพื้นที่เสี่ยงภัยตามแนวทางจัดการความเสี่ยงจากภัยพิบัติโดยอาศัยชุมชนเป็นฐาน เพื่อให้ชุมชนสามารถจัดการภัยพิบัติได้ในเบื้องต้น พร้อมส่งเสริมการสร้างเครือข่ายการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในระดับ

แผนแม่บท

การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

ในการบริหารจัดการสาธารณภัยของประเทศ กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (ปภ.) ได้ยึดแผนแม่บทการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยด้านต่างๆ เป็นเครื่องมือสำคัญในการบริหารจัดการภัยพิบัติที่ครอบคลุมทั้งระบบ ทั้งในเชิงการป้องกัน การบรรเทาและการฟื้นฟู เพื่อลดผลกระทบและลดความสูญเสียจากภัยพิบัติต่าง ๆ และเป็นกรอบแนวทางในการบูรณาการหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเตรียมความพร้อม ลดผลกระทบ ปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย สร้างสมรรถนะในการตอบสนองต่อภาวะฉุกเฉิน รวมถึงหามาตรการและแนวทางที่เหมาะสมในการแก้ไขปัญหาภัยพิบัติอย่างมีประสิทธิภาพ ดังนี้

1. แผนแม่บทป้องกันและบรรเทาภัยจากคลื่นสึนามิ
2. แผนแม่บทการป้องกันและให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยจากอุทกภัย วาตภัย และโคลนถล่ม
3. แผนแม่บทป้องกันและบรรเทาภัยจากแผ่นดินไหวและอาคารถล่ม
4. แผนแม่บทป้องกันและบรรเทาภัยแล้ง
5. แผนแม่บทพัฒนาความปลอดภัยด้านอัคคีภัยแห่งชาติ
6. แผนแม่บทการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างปลอดภัย
7. แผนแม่บทความปลอดภัยทางถนน
8. แผนปฏิบัติการลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติแห่งชาติในเชิงยุทธศาสตร์

ทั้งนี้ กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (ปภ.) ได้วางแผนที่จะพัฒนาและจัดทำแผนแม่บทการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยให้ครอบคลุมทุกประเภทภัย และทุกมิติของการจัดการภัยพิบัติ เพื่อยึดเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนการบริหารจัดการสาธารณภัยของประเทศให้ยั่งยืนและมีมาตรฐานในระดับสากล

ระบบบัญชาการเหตุการณ์

(Incident Command System : ICS)

กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (ปภ.) ได้พัฒนากรอบแนวคิดและมาตรฐานระบบบัญชาการเหตุการณ์ของประเทศไทย ภายใต้โครงการ ASEAN-US Cooperation Project on ICS ในฐานประเทศนำร่องของอาเซียนที่นำระบบบัญชาการเหตุการณ์ (Incident Command System : ICS) มาเป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการภาวะวิกฤต โดยนำมาปรับใช้ให้เหมาะสมกับบริบทของสังคมไทยและสภาพความเสี่ยงภัยพิบัติขอแต่ละพื้นที่

ระบบบัญชาการเหตุการณ์ (Incident Command System : ICS) ให้ความสำคัญกับการสั่งการ ควบคุม และประสานความร่วมมือของแต่ละหน่วยงานในการบริหารสถานการณ์ฉุกเฉิน จึงถือเป็นระบบปฏิบัติการเพื่อระดมทรัพยากรไปยังที่เกิดเหตุ โดยมีเป้าหมายสำคัญเพื่อให้การบริหารจัดการเหตุฉุกเฉินสามารถปกป้องชีวิต ทรัพย์สินและสิ่งแวดล้อมได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งระบบดังกล่าวสามารถนำมาปรับใช้ในการจัดการภัยพิบัติทุกรูปแบบ ทั้งภัยพิบัติฉุกเฉิน และเหตุการณ์ในภาวะปกติ รวมถึงสามารถบูรณาการโครงสร้างองค์กรในการจัดการภัยพิบัติที่มีความซับซ้อนได้อย่างเหมาะสม สอดคล้องกับสถานการณ์ภัยพิบัติ โดยมองข้ามเส้นแบ่งขอบเขตและอำนาจหน้าที่ของแต่ละหน่วยงาน พร้อมสนับสนุนให้เกิดการบูรณาการทรัพยากร เครื่องมือ อุปกรณ์ในการปฏิบัติงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ตลอดจนฝึกกำลังทุกภาคส่วนในการควบคุม จัดการ เผชิญเหตุ ค้นหาและให้การช่วยเหลือผู้ประสบภัยผ่านกระบวนการวางแผนเชิงกลยุทธ์ ภายใต้การใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าและสามารถตอบสนองความต้องการในการจัดการเหตุฉุกเฉินบนมาตรฐานและการสื่อสารในรูปแบบเดียวกัน ก่อให้เกิดเอกภาพในการบริหารสั่งการและการแก้ไขปัญหาสาธารณภัย

หมดอายุ 23/02/2567

การนำเทคโนโลยีสารสนเทศ

สนับสนุนการบริหารจัดการภัยพิบัติ

การนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยถือเป็นกลไกสำคัญที่ส่งเสริมให้การบริหารจัดการสาธารณภัยมีประสิทธิภาพมากขึ้น กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (ป.ก.) จึงให้ความสำคัญกับการนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการบริหารจัดการสาธารณภัยของประเทศ ดังนี้

กลไกข้อมูลและเว็บสารสนเทศกับแผ่นดินไหว

กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (ป.ก.) ได้พัฒนาและปรับปรุงฐานข้อมูลด้านสาธารณภัยของหน่วยงานให้เป็นระบบ ภายใต้กรอบแนวคิด “ระบบคลังข้อมูลสาธารณภัยแห่งชาติ” โดยนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนข้อมูลด้านสาธารณภัยระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้ในการบริหารจัดการสาธารณภัยของประเทศ รวมถึงจัดทำเว็บสารสนเทศแห่งชาติ ประกอบด้วยข้อมูล 3 ด้าน ดังนี้

1. ข้อมูลสถานการณ์ภัยและปฏิทินภัยรายเดือน
2. ระบบบริหารจัดการภัย รวบรวมข้อมูลสาธารณภัยทุกด้าน
3. ระบบคาดการณ์สาธารณภัย เพื่อวิเคราะห์และประเมินพื้นที่เสี่ยงภัย

เว็บสารสนเทศแห่งชาติถือเป็นจุดเริ่มต้นซึ่งทำให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีข้อมูลในการเตรียมความพร้อม วางแผนรับมือและแก้ไขปัญหาภัยพิบัติได้สอดคล้องกับสถานการณ์ภัย รวมถึงประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลด้านสาธารณภัยที่ถูกต้อง ส่งผลให้การดำเนินชีวิตภายใต้ภาวะความเสี่ยงจากภัยพิบัติเป็นไปอย่างปลอดภัย

การนำระบบสารสนเทศมาใช้ในการจัดการสิ่งของสำรองจ่าย (E-Stock)

กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (ป.ก.) ได้จัดทำโครงการ “ระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการสิ่งของสำรองจ่าย (E-Stock)” ด้วยการนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเชื่อมโยงฐานข้อมูลสิ่งของสำรองจ่ายของหน่วยงานในสังกัดทั่วประเทศกับคลังข้อมูลสาธารณภัยแห่งชาติ เพื่อให้การตรวจสอบ จัดหา เก็บสำรอง และแจกจ่ายสิ่งของสำรองจ่ายของหน่วยงานเป็นระบบ ส่งผลให้สามารถสนับสนุนสิ่งของช่วยเหลือผู้ประสบภัยได้อย่างรวดเร็ว สอดคล้องกับสภาพความเดือดร้อนและความจำเป็นในการดำเนินชีวิตขั้นพื้นฐานของผู้ประสบภัยแต่ละประเภทภัย

การนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการสนับสนุนงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ทำให้หน่วยงานมีฐานข้อมูลด้านสาธารณภัยที่เป็นระบบ จึงถือเป็นกลไกสำคัญในการดำเนินงานป้องกันภัยเชิงรุกที่ช่วยส่งเสริมให้การบริหารจัดการภัยพิบัติของประเทศเป็นระบบและยั่งยืน

การเสริมสร้างเครือข่าย

ด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (ปภ.) ได้ให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการสาธารณภัยเชิงรุก โดยมุ่งเสริมสร้างเครือข่ายด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยให้เป็นหน่วยสนับสนุนภารกิจการช่วยเหลือผู้ประสบภัยของหน่วยงานภาครัฐประกอบด้วย

อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (อปพร.)

อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน หรือ อปพร. เป็นอาสาสมัครภาคประชาชน ที่จัดตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 22 มีนาคม 2522 ตามพระราชบัญญัติป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน พ.ศ.2522 ให้เป็นหน่วยสนับสนุนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของประเทศ ตามอุดมการณ์ **“เมตตา กล้าหาญ”** ซึ่งมีหน้าที่ดังนี้

■ **ยามปกติ** อปพร. เป็นหน่วยสนับสนุนการเตรียมความพร้อมรับมือภัยพิบัติ ด้วยการติดตามเฝ้าระวังสถานการณ์ภัย สำรวจตรวจสอบพื้นที่เสี่ยงภัย รวมถึงเป็นแบบอย่างในการรณรงค์เสริมสร้างจิตสำนึกด้านความปลอดภัย

■ **ภาวะวิกฤต** อปพร. ถือเป็นกำลังหลักของภาครัฐในการปฏิบัติงานเผชิญเหตุ กู้ชีพกู้ภัย อพยพประชาชน รวมถึงให้การช่วยเหลือและบรรเทาทุกข์แก่ผู้ประสบภัย

กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (ปภ.) ในฐานะศูนย์อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนกลาง ได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนา อปพร. โดยกำหนดนโยบายเน้นหนักที่มุ่งเพิ่มจำนวน อปพร. ให้ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 2 ของจำนวนประชากร ควบคู่กับการเพิ่มขีดความสามารถให้ อปพร. สามารถจัดการภัยพิบัติเฉพาะด้านและวิกฤตภัยขนาดใหญ่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนพัฒนา อปพร. ให้เป็นต้นแบบเครือข่ายอาสาสมัครป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของประเทศที่สามารถปฏิบัติงานครอบคลุมทุกประเภทภัย ทุกภารกิจและทุกมิติของการจัดการภัยพิบัติ

เครือข่ายอาสาสมัครเตือนภัย

(มิสเตอร์เตือนภัย)

การแจ้งเตือนภัยที่มีประสิทธิภาพถือเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยลดความสูญเสียชีวิตและทรัพย์สินจากภัยพิบัติ กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (ปภ.) จึงได้เร่งสร้างเครือข่ายแจ้งเตือนภัยในระดับพื้นที่ โดยฝึกอบรมให้ความรู้ด้านการเฝ้าระวังและการแจ้งเตือนภัยแก่ชาวบ้านในพื้นที่เสี่ยงภัยหมู่บ้านละ 2 คน เพื่อเป็น “อาสาสมัครเตือนภัยหรือมิสเตอร์เตือนภัย” ซึ่งมีหน้าที่ ดังนี้

■ **ผู้เฝ้าระวัง** ติดตามสถานการณ์ภัย โดยตรวจวัดระดับน้ำ ตรวจสอบปริมาณน้ำฝนและสังเกตสัญญาณความผิดปกติของธรรมชาติก่อนเกิดภัย

■ **ผู้แจ้งเตือนภัย** ใช้อุปกรณ์และเครื่องมือสื่อสารในการแจ้งเตือนภัยให้ประชาชนสามารถอพยพออกจากพื้นที่เสี่ยงภัยได้ทันทั่วทั้ง

■ **ผู้ประสานงาน** ในการอพยพประชาชนจากพื้นที่เสี่ยงภัยไปยังพื้นที่ปลอดภัยตามแผนอพยพที่กำหนด

กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (ปภ.) มุ่งขยายเครือข่ายการแจ้งเตือนภัย โดยเพิ่มจำนวนมิสเตอร์เตือนภัยให้ครอบคลุมพื้นที่เสี่ยงอุทกภัยและดินโคลนถล่มทั่วประเทศ รวมถึงจะได้พัฒนาศักยภาพในการแจ้งเตือนภัยให้เป็นระบบ ครอบคลุมทุกประเภทภัย เพื่อให้พื้นที่เสี่ยงภัยมีระบบการแจ้งเตือนภัยและการประสานงานที่มีประสิทธิภาพ

ทีมกู้ชีพกู้ภัยประจำตำบล

(One Tambon One Search and Rescue Team : OTOS)

ระบบการกู้ชีพกู้ภัยที่มีประสิทธิภาพถือเป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยลดการบาดเจ็บรุนแรงและความสูญเสียชีวิตของผู้ประสบภัย ณ จุดเกิดเหตุ

กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (ปภ.) จึงได้ส่งเสริมการเตรียมความพร้อมในการเผชิญเหตุให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั่วประเทศ ซึ่งถือเป็นหน่วยปฏิบัติการหน่วยแรกที่เข้าถึงพื้นที่เกิดเหตุ โดยดำเนินโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งทีมกู้ชีพกู้ภัย (One Tambon One Search and Rescue Team : OTOS) อย่างต่อเนื่องมาตั้งแต่ ปี พ.ศ.2549 ในรูปแบบการฝึกอบรมเพิ่มทักษะด้านการกู้ชีพ การกู้ภัย การเผชิญเหตุ การค้นหาและช่วยเหลือผู้ประสบภัยในเบื้องต้นแก่บุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้หน่วยงานในระดับพื้นที่มีทีมกู้ชีพกู้ภัยที่พร้อมทำหน้าที่เป็นหน่วยเผชิญเหตุเบื้องต้น (First Responder Unit) กรณีเกิดสาธารณภัยในพื้นที่ โดยมีเป้าหมายให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในทุกระดับทั่วประเทศมีทีมกู้ชีพกู้ภัยหรือหน่วยเผชิญเหตุครบทุกแห่ง

นอกจากนี้ กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (ปภ.) ได้ร่วมกับกระทรวงสาธารณสุขพัฒนาทีมกู้ชีพกู้ภัยประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้สามารถปฏิบัติการช่วยเหลือผู้ประสบภัยได้ในทุกมิติ โดยเฉพาะการช่วยเหลือผู้ประสบอุบัติเหตุทางถนน ต้องมีมาตรฐานการปฏิบัติงานตามระบบบริการการแพทย์ฉุกเฉินในการเข้าถึงและส่งต่อผู้บาดเจ็บได้อย่างรวดเร็ว

การพัฒนากระบวนการกู้ชีพกู้ภัยของกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (ปภ.) โดยจัดตั้งทีมกู้ชีพกู้ภัยประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จะทำให้การช่วยเหลือผู้ประสบเหตุฉุกเฉิน 23/02/2567 ถูกต้องตามหลักวิชาการ ซึ่งช่วยลดอัตราการบาดเจ็บรุนแรงและการเสียชีวิตจากการช่วยเหลืออย่างไม่ถูกวิธี

การเสริมสร้างศักยภาพชุมชน

จัดการความเสี่ยงจากภัยพิบัติโดยอาศัยชุมชนเป็นฐาน

การจัดการความเสี่ยงจากภัยพิบัติโดยอาศัยชุมชนเป็นฐาน (Community Based Disaster Risk Management : CBDRM) ถือเป็นแนวทางการเตรียมความพร้อมที่มีประสิทธิภาพในการจัดการและลดผลกระทบจากความเสี่ยงของภัยพิบัติ เนื่องจากคนในชุมชนรู้สภาพความเสี่ยงภัยและศักยภาพในการรับมือภัยพิบัติของชุมชนเป็นอย่างดี ส่งผลให้การเตรียมการรับมือ การกำหนดแนวทางการป้องกันภัยพิบัติของชุมชนสอดคล้องกับสภาพความเสี่ยงภัยของพื้นที่และเหมาะสมกับทรัพยากรที่ชุมชนมีอยู่

กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (ปภ.) จึงได้นำหลักจัดการความเสี่ยงจากภัยพิบัติโดยอาศัยชุมชนเป็นฐานมาใช้เป็นแนวทางสำคัญในการเตรียมความพร้อมและลดผลกระทบจากภัยพิบัติในระดับชุมชน โดยให้ชุมชนเป็นศูนย์กลางขับเคลื่อนการดำเนินการลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติในระดับชุมชน ด้วยการจัดกิจกรรมที่กระตุ้นให้ชุมชนตระหนักถึงสภาพความเสี่ยงภัยพิบัติและมีความตื่นตัวที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนของการจัดการภัยพิบัติ ตั้งแต่การคิด การวางแผน การเตรียมการป้องกัน การรับมือภัยพิบัติ การจัดการในภาวะฉุกเฉิน รวมถึงการฟื้นฟูบูรณะ โดยใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในชุมชนและภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการดำเนินการลดความเสี่ยงและลดผลกระทบจากภัยพิบัติ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายสำคัญในการเสริมสร้างศักยภาพและขีดความสามารถในการจัดการภัยพิบัติแก่ชุมชน ซึ่งจะทำให้ชุมชนสามารถรับมือและจัดการภัยพิบัติได้ด้วยตนเองในเบื้องต้น

กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (ปภ.) ตั้งเป้าหมายที่จะเสริมสร้างศักยภาพชุมชนในการจัดการภัยพิบัติให้ครอบคลุมทุกชุมชนพื้นที่เสี่ยงภัยทั่วประเทศ เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งในการจัดการภัยพิบัติอย่างเป็นระบบ ซึ่งจะทำให้ชุมชนมีความปลอดภัยจากภัยพิบัติอย่างยั่งยืน

การเสริมสร้างและปลูกฝังจิตสำนึก

ด้านความปลอดภัยในกลุ่มเด็กและเยาวชน

การเสริมสร้างความรู้เกี่ยวกับการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย และการปลูกฝังจิตสำนึกด้านความปลอดภัยถือเป็นรากฐานสำคัญในการสร้างวัฒนธรรมความปลอดภัยในสังคมไทย โดยเฉพาะในกลุ่มเด็กและเยาวชน ซึ่งเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาและสร้างความปลอดภัยให้กับประเทศในอนาคต

กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (ปภ.) จึงได้ให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างจิตสำนึกด้านความปลอดภัยในกลุ่มเด็กและเยาวชน โดยลงนามบันทึกข้อตกลงกับกระทรวงศึกษาธิการ ในการประสานความร่วมมือส่งเสริมศักยภาพครู อาจารย์ และบุคลากรในสถานศึกษาให้สามารถเป็นวิทยากรถ่ายทอดความรู้ด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย รวมถึงส่งเสริมการให้ความรู้และปลูกฝังจิตสำนึกด้านความปลอดภัยแก่เยาวชนในสถานศึกษาผ่านโครงการต่าง ๆ โดยมีเป้าหมายเพื่อให้เยาวชนมีความรู้ด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย มีจิตสำนึกด้านความปลอดภัย (Safety Mind) รวมถึงเป็นแกนนำรณรงค์นำความรู้ไปขยายผลและถ่ายทอดสู่บุคคลรอบข้าง ซึ่งจะช่วยสร้างวัฒนธรรมความปลอดภัย (Safety Culture) ในสังคมไทย

กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (ปภ.) จะได้ผลักดันการจัดหลักสูตรการเรียนการสอนที่มุ่งให้ความรู้ด้านการปฏิบัติอย่างถูกต้องและปลอดภัยแก่นักเรียน นักศึกษา ในทุกระดับชั้น รวมถึงสอดแทรกเนื้อหาเกี่ยวกับการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในข้อหาสำหรับเด็ก ตลอดจนสนับสนุนให้สื่อทุกประเภทมีบทบาทในการรณรงค์ปลูกฝังจิตสำนึกด้านความปลอดภัยแก่เด็กและเยาวชน

ชุดเผชิญสถานการณ์วิกฤต

(Emergency Response Team : ERT)

จากสถานการณ์ภัยพิบัติของประเทศไทยที่มีความถี่และมีแนวโน้มรุนแรงมากขึ้น คณะรัฐมนตรีจึงได้มีมติเมื่อวันที่ 8 พฤษภาคม 2550 มอบหมายให้กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (ป.ก.) ดำเนินการประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดตั้งชุดเผชิญสถานการณ์วิกฤต (Emergency Response Team : ERT) เพื่อให้ศูนย์บริหารวิกฤตการณ์ระดับชาติสามารถเรียกใช้ได้ทันทีที่เกิดเหตุฉุกเฉิน

กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (ป.ก.) จึงได้จัดตั้งชุดเผชิญสถานการณ์วิกฤต (Emergency Response Team : ERT) เมื่อปี พ.ศ.2551 เป็นหน่วยปฏิบัติการกรณีเกิดสาธารณภัยขนาดใหญ่ที่มีความรุนแรงทุกประเภท รวมถึงสามารถสนธิกำลังปฏิบัติงานร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ทันทีที่เกิดเหตุฉุกเฉิน ปัจจุบันมีชุดเผชิญสถานการณ์วิกฤต (ERT) ปฏิบัติงานประจำอยู่หน่วยงานส่วนกลาง ศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเขต 1-18 และสำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดในพื้นที่เสี่ยงภัยขนาดใหญ่ของประเทศ ซึ่งมีความพร้อมปฏิบัติหน้าที่เผชิญเหตุและช่วยเหลือผู้ประสบภัยในสถานการณ์วิกฤตขนาดใหญ่อย่างเต็มกำลัง

นอกจากนี้ กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (ป.ก.) ได้วางแผนพัฒนาชุดเผชิญสถานการณ์วิกฤต (ERT) ให้มีประสิทธิภาพ โดยพัฒนาศักยภาพให้เป็นทีมค้นหาและกู้ภัยในเขตเมือง (Urban Search and Rescue : USAR) พร้อมจัดหาอุปกรณ์กู้ภัยสนับสนุน การปฏิบัติงานของ ERT ให้เทียบเท่าและเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานสากลทั้งในระดับประเทศและภูมิภาคอาเซียน เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ.2558

หมดอายุ 23/02/2567

การฝึกซ้อมแผน

การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

การฝึกซ้อมแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยถือเป็นกระบวนการสำคัญในการเตรียมความพร้อมรับมือภัยพิบัติ ซึ่งทำให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถปฏิบัติการตอบโต้เหตุการณ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (ป.ก.) จึงได้ให้ความสำคัญกับการฝึกซ้อมแผนในระดับต่างๆ ที่ครอบคลุมทั้งระดับท้องถิ่น ระดับอำเภอ ระดับจังหวัด ระดับกลุ่มจังหวัด และระดับภูมิภาคอาเซียน โดยเลือกประเภทภัยในการฝึกซ้อมแผนให้สอดคล้องกับสภาพความเสี่ยงภัยของแต่ละพื้นที่ ทั้งรูปแบบการฝึกซ้อมแผนเชิงอภิปราย ได้แก่ การฝึกซ้อมแผนบนโต๊ะ (Table-Top Exercise : TTX) และรูปแบบการฝึกซ้อมเชิงปฏิบัติการ ได้แก่ การฝึกซ้อมแบบเฉพาะหน้าที่ (Functional Exercise : FEX) การฝึกซ้อมปฏิบัติการภาคสนาม (Field Training Exercise : FTX) และการฝึกซ้อมเต็มรูปแบบ (Full-scale Exercise : FSX) รวมถึงได้นำระบบบัญชาการเหตุการณ์มาเป็นหลักการสำคัญในการฝึกซ้อมแผนฯ ทุกระดับ

การฝึกซ้อมแผนฯ จะทำให้หน่วยปฏิบัติหลักและหน่วยสนับสนุนได้เรียนรู้ขั้นตอนการประสานการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัย มีประสบการณ์ในการป้องกันแก้ไขและตอบโต้สถานการณ์ภัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งส่งผลให้ประชาชนได้เรียนรู้วิธีปฏิบัติตนและสามารถอพยพหนีภัยอย่างถูกต้องและปลอดภัย ซึ่งจะช่วยสร้างความเชื่อมั่นในศักยภาพการจัดการภัยพิบัติของภาครัฐและลดความสูญเสียชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน

การขับเคลื่อนการทํางาน

ด้านการป้องกันและลดอุบัติเหตุทางถนน

อุบัติเหตุทางถนน ถือเป็นปัญหาสำคัญจากผลกระทบของการพัฒนาโครงข่ายด้านการคมนาคมขนส่งและปริมาณรถที่เพิ่มสูงขึ้น ศูนย์อำนวยการความปลอดภัยทางถนน (ศปถ.) จึงถูกจัดตั้งขึ้นตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 2 มกราคม 2546 เพื่อเป็นองค์กรกลางของภาครัฐในการบูรณาการกำหนดนโยบาย ประสานการปฏิบัติการป้องกันและลดอุบัติเหตุทางถนนในภาพรวมทั้งระบบของประเทศ โดยมีกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (ปภ.) กระทรวงมหาดไทย ทำหน้าที่เป็นเลขานุการ ร่วมกับกระทรวงคมนาคม กระทรวงยุติธรรม กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ และหน่วยงานภาคีเครือข่ายทั้งภาครัฐและภาคเอกชนในการวางแผนและพัฒนาความปลอดภัยทางถนนของประเทศไทยให้มีประสิทธิภาพ

ตลอดระยะเวลาที่ศูนย์อำนวยการความปลอดภัยทางถนน ได้รับผิดชอบภารกิจ การป้องกันและลดอุบัติเหตุทางถนน ส่งผลให้สถิติอุบัติเหตุทางถนนทั้งช่วงเทศกาลและรายปีของประเทศไทยมีแนวโน้มลดลงต่อเนื่อง เมื่อเทียบกับปริมาณรถและจำนวนประชากรที่เพิ่มสูงขึ้น ทั้งยังก่อให้เกิดการยกระดับมาตรฐานความปลอดภัยทางถนนที่ครอบคลุมในทุกด้าน โดยมีแนวทางดำเนินการ ดังนี้

ด้านการบริหารจัดการ ได้จัดทำแผนแม่บทและแผนปฏิบัติการสร้างความปลอดภัยทางถนน พร้อมผลักดันให้มีระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการป้องกันและลดอุบัติเหตุทางถนน พ.ศ. 2554 ทำให้มีงบประมาณ ยุทธศาสตร์และองค์กรรับผิดชอบที่ชัดเจนในทุกระดับ พร้อมขับเคลื่อนให้การลดอุบัติเหตุทางถนนเป็นวาระแห่งชาติที่ทุกภาคส่วนต้องร่วมแก้ไขปัญหาย่างจริงจังและมีแนวทางการดำเนินงานที่สอดคล้องกับกรอบทศวรรษแห่งความปลอดภัยทางถนน

ด้านการบังคับใช้กฎหมาย สนับสนุนเครื่องตรวจจับผู้กระทำความผิดกฎหมายจราจรแก่สำนักงานตำรวจแห่งชาติ พร้อมผลักดันการปรับปรุงกฎหมายให้สอดคล้องกับปัจจัยเสี่ยง โดยเฉพาะกฎหมายเกี่ยวกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ การใช้ความเร็ว การใช้อุปกรณ์นิรภัย เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการความปลอดภัยทางถนน

ด้านวิศวกรรมจราจร ได้วางระบบจัดการโครงข่ายการก่อสร้างถนนที่เน้นมิติด้านความปลอดภัยในกลุ่มเปราะบาง เช่น กลุ่มเด็ก คนเดินเท้า ผู้ใช้รถจักรยานยนต์ เป็นต้น พร้อมเชื่อมโยงระบบขนส่งสาธารณะที่ครอบคลุม ปรับปรุงแก้ไขจุดเสี่ยงอันตราย รวมถึงพัฒนาเทคโนโลยีที่ส่งเสริมมาตรฐานความปลอดภัยของยานพาหนะและอุปกรณ์ในรถยนต์ส่วนบุคคลและรถโดยสารสาธารณะ

ด้านการสร้างเครือข่ายลดอุบัติเหตุ ได้ดำเนินการประชาสัมพันธ์เชิงรุก มุ่งเน้นให้ผู้บริโภคใช้ถนนมีจิตสำนึกด้านความปลอดภัย และลดพฤติกรรมเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุทางถนน ควบคู่กับการกระตุ้นให้ทุกภาคส่วนและชุมชนร่วมป้องกันและลดอุบัติเหตุทางถนน รวมถึงส่งเสริมการจัดหลักสูตรขับขี่ปลอดภัยในสถานศึกษา เพื่อสร้าง “วัฒนธรรมความปลอดภัยทางถนนและความเอื้ออาทร” ในสังคมไทย

ด้านบริการการแพทย์ฉุกเฉิน โดยพัฒนาศักยภาพทีมกู้ชีพกู้ภัยประจำตำบล (OTOS) ให้สามารถปฏิบัติงานได้ตามมาตรฐานการแพทย์ฉุกเฉิน และสนับสนุนอุปกรณ์รองรับการปฏิบัติงานของทีมกู้ชีพกู้ภัย พร้อมทั้งวางระบบการรับแจ้งเหตุหมายเลขเดียวทั่วประเทศ เพื่อลดอัตราการเสียชีวิตจากการช่วยเหลือล่าช้าและไม่ถูกวิธี

ด้านการติดตามประเมินผล พัฒนาระบบจัดเก็บข้อมูลและกลไกการประเมินผล พร้อมศึกษาวิจัยปัญหาอุบัติเหตุทางถนนทั้งเชิงโครงสร้างและแบบเจาะลึก เพื่อบูรณาการข้อมูลสถิติอุบัติเหตุ ปัจจัยเสี่ยงด้านต่างๆ ที่เชื่อมโยงและสนับสนุนการกำหนดนโยบายและมาตรการสร้างความปลอดภัยทางถนนที่เป็นรูปธรรม

กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (ปภ.) ได้ขับเคลื่อนภารกิจการลดอุบัติเหตุทางถนนตามแนวทางทศวรรษแห่งความปลอดภัยทางถนน (พ.ศ.2554–2563) ภายใต้ 5 เสาหลัก ได้แก่ 1) การบริหารจัดการความปลอดภัยทางถนน 2) ถนนและการสัญจรอย่างปลอดภัย 3) ยานพาหนะปลอดภัย 4) ผู้ใช้รถใช้ถนนอย่างปลอดภัย และ 5) การตอบสนองหลังเกิดอุบัติเหตุ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายในการลดจำนวนผู้เสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางถนนของประเทศไทยให้ต่ำกว่า 10 คนต่อประชากรหนึ่งแสนคนในปี พ.ศ.2563

ทั้งนี้ เพื่อบูรณาการให้ความปลอดภัยทางถนนเป็นนโยบายสำคัญในการพัฒนาประเทศ และเสริมสร้างวัฒนธรรมความปลอดภัยให้เป็นรากฐานสำคัญของสังคมไทย รวมถึงส่งเสริมกลไกเชิงระบบในการลดความสูญเสียชีวิตของคนไทยจากอุบัติเหตุทางถนน ซึ่งจะทำให้ถนนทุกสายของประเทศไทยเป็นเส้นทางแห่งความปลอดภัยอย่างยั่งยืน

“ร่วมกันสร้างการสัญจรที่ปลอดภัยตามมาตรฐานสากล”

Achieving the Standard of Safe Journeys “Together”

พจนานุกรม 23/02/2567

การประสานความร่วมมือ

ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยระหว่างประเทศ

การส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเป็นกลไกสำคัญ
ที่ช่วยเพิ่มศักยภาพในการบริหารจัดการสาธารณภัย

หมดอายุ 23/02/2567

กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (ป.ก.) จึงได้ให้ความสำคัญ
กับการประสานความร่วมมือกับองค์การระหว่างประเทศ
และหน่วยงานด้านการลดภัยพิบัติขององค์การสหประชาชาติ
ทั้งระดับภูมิภาคและระดับประเทศ ในการสนับสนุนการเพิ่ม
ขีดความสามารถด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
อาทิ การศึกษาวิจัย การฝึกอบรม การพัฒนาเทคโนโลยี
และนวัตกรรม การสนับสนุนบุคลากรผู้เชี่ยวชาญในการให้
คำแนะนำ คำปรึกษา และเป็นวิทยากรฝึกอบรม เพื่อเพิ่ม
องค์ความรู้ทางวิชาการด้านการลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติ
แก่บุคลากรของหน่วยงาน รวมถึงสนับสนุนงบประมาณ
เครื่องจักรกล วัสดุอุปกรณ์และเทคโนโลยีต่างๆ ในการ
บริหารจัดการสาธารณภัยของประเทศ และดำเนินโครงการ
ลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติของประเทศไทย อาทิ

หน่วยงาน	ความร่วมมือ
 รัฐบาลญี่ปุ่น โดยองค์การความร่วมมือระหว่างประเทศของญี่ปุ่น (JICA)	การพัฒนาศักยภาพในการจัดการภัยพิบัติโดยอาศัยชุมชนเป็นฐาน (CBDRM) การจัดทำแผนที่เสี่ยงอุทกภัยด้วยระบบ GIS การพัฒนาทักษะการจัดการภัยแผ่นดินไหวและภัยธรรมชาติอื่นๆ
 องค์การยุทธศาสตร์สากลเพื่อการลดภัยพิบัติแห่งสหประชาชาติ (UNISDR)	การจัดทำแผนปฏิบัติการลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติแห่งชาติในเชิงยุทธศาสตร์ พ.ศ.2553-2562 ภายใต้กรอบการดำเนินงานเฮียวโกะ เพื่อการลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติ
 สำนักงานเพื่อการประสานงานด้านมนุษยธรรมแห่งสหประชาชาติ (UNOCHA)	การสนับสนุนองค์ความรู้ด้านการกู้ชีพกู้ภัยในเขตเมืองตามมาตรฐานสากล
 คณะกรรมการเศรษฐกิจและสังคมแห่งเอเชียและแปซิฟิกแห่งสหประชาชาติ (ESCAP)	การส่งเสริมการจัดตั้งกองทุนเพื่อส่งเสริมความร่วมมือระดับภูมิภาคในการลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติ
 โครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ (UNDP)	การเสริมสร้างศักยภาพในการบริหารจัดการอุทกภัยขนาดใหญ่ โดยพัฒนาเกณฑ์การจัดระดับความเสี่ยงรุนแรง ระบบติดตามประเมินความต้องการและแผนเผชิญเหตุ
 คณะทำงานด้านมนุษยธรรมแห่งสหประชาชาติประจำประเทศไทย (HCT)	การจัดทำแผนปฏิบัติการร่วมระหว่างองค์กรในภาวะฉุกเฉิน เพื่อให้ความช่วยเหลือแก่ประเทศไทยขณะเกิดภัยพิบัติ
 องค์การระหว่างประเทศเพื่อการโยกย้ายถิ่นฐาน (IOM)	การจัดทำโครงการพัฒนาศักยภาพการบริหารจัดการศูนย์พักพิงชั่วคราวสำหรับประเทศไทย โดยพัฒนาวิทยากร ขยายผลการอบรมและจัดทำคู่มือการบริหารจัดการศูนย์พักพิงฯ
 ศูนย์เตรียมความพร้อมป้องกันภัยพิบัติแห่งเอเชีย (ADPC)	การดำเนินโครงการลดความเสี่ยงภัยน้ำท่วมในประเทศไทยและโครงการเพิ่มศักยภาพการตอบโต้ในภาวะฉุกเฉิน
 คณะทำงานเตรียมความพร้อมเหตุฉุกเฉินแห่งกลุ่มความร่วมมือเศรษฐกิจเอเชีย-แปซิฟิก (EPWG)	การดำเนินการรับมือภัยพิบัติในภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิก โดยจัดทำยุทธศาสตร์ด้านการลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติและการเตรียมความพร้อมรับมือภัยพิบัติภายใต้กรอบการดำเนินงานเฮียวโกะ โดยเน้นให้ความสำคัญกับความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชน

หมดอายุ 23/02/2567

การเสริมสร้างความร่วมมือระหว่างประเทศในการจัดการภัยพิบัติถือเป็นกลไกสำคัญหนึ่งที่ช่วยเพิ่มศักยภาพในการบริหารจัดการและลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติของประเทศไทย มีการบริหารจัดการสารานุกรมภัยที่เป็นระบบและมีประสิทธิภาพตามมาตรฐานในระดับสากล

การเตรียมความพร้อมด้านการจัดการสาธารณภัย

รองรับการก้าวสู่ประชาคมอาเซียน

สำหรับในปี พ.ศ.2558 ที่ประเทศไทยจะเข้าสู่ประชาคมอาเซียน กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (ปภ.) ในฐานะผู้ประสานงานหลักของคณะกรรมการอาเซียนด้านการจัดการภัยพิบัติ (ASEAN Committee on Disaster Management : ACDM) ได้ร่วมกับประเทศสมาชิกในภูมิภาคอาเซียนบริหารจัดการภัยพิบัติตามความตกลงอาเซียนด้านการจัดการภัยพิบัติและตอบโต้สถานการณ์ฉุกเฉิน (AADMER) และระเบียบปฏิบัติในการประสานงานเพื่อการตอบโต้สถานการณ์ฉุกเฉิน (SASOP) ดังนี้

1.ส่งเสริมกลไกการตอบโต้สถานการณ์ฉุกเฉิน และให้การช่วยเหลือผู้ประสบภัยตามมาตรฐานสากล

2.เสริมสร้างศักยภาพของประเทศสมาชิกด้านการจัดการภัยพิบัติ และส่งเสริมความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภาครัฐและเอกชนในการเตรียมพร้อมรับมือภัยพิบัติ

3.ผลักดันให้จัดตั้งศูนย์ประสานงานอาเซียน (AHA Centre) เพื่อให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยตามหลักมนุษยธรรม

4.พัฒนาระบบโลจิสติกส์ เพื่อวางกลไกการส่งกำลังบำรุง การระดม และการกระจายทรัพยากรช่วยเหลือประเทศสมาชิกอาเซียนที่ได้รับผลกระทบจากภัยพิบัติขนาดใหญ่

กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (ปภ.) มุ่งส่งเสริมภาวะผู้นำของประเทศไทยในเวทีอาเซียนด้านการบริหารจัดการภัยพิบัติ โดยพัฒนาความร่วมมือผลักดันกิจกรรมลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติ ซึ่งจะช่วยให้ประเทศไทยก้าวสู่ประเทศแกนนำในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยระดับภูมิภาคอาเซียน รวมถึงเสริมสร้างความเข้มแข็งในการบริหารจัดการภัยพิบัติของประเทศสมาชิกอาเซียน เพื่อมุ่งสู่การสร้างประชาคมอาเซียนที่ปลอดภัยจากภัยพิบัติ

หมอดอญ 20/5/2558

การส่งเสริมความร่วมมือด้านการจัดการภัยพิบัติในภูมิภาคอาเซียนถือเป็นอีกหนึ่งความร่วมมือในการดำเนินการตามเสาประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน เสาประชาสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน เพื่อก้าวสู่การเป็นประชาคมอาเซียนที่เข้มแข็งและยั่งยืน ภายใต้ “หนึ่งวิสัยทัศน์ หนึ่งอัตลักษณ์ หนึ่งประชาคม”

การฝึกอบรมเสริมสร้างศักยภาพ

ด้านการจัดการภัยพิบัติ

บุคลากรถือเป็นฟันเฟืองสำคัญที่ขับเคลื่อนให้การดำเนินงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของประเทศมีประสิทธิภาพ กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (ปภ.) จึงได้ให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างศักยภาพการจัดการภัยพิบัติแก่เจ้าหน้าที่ที่บุคลากรของหน่วยงาน บุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 22 มิถุนายน 2547 ให้จัดตั้งสถาบันหรือศูนย์ฝึกอบรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (ปภ.) จึงได้จัดตั้งวิทยาลัยป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เมื่อวันที่ 12 พฤศจิกายน 2547 เพื่อเป็นสถาบันหลักของประเทศในการฝึกอบรม และพัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

วิทยาลัยป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ตั้งอยู่ที่ถนนรังสิต-ปทุมธานี ตำบลบางพูน อำเภอเมืองปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี และเพื่อขยายการฝึกอบรมด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยให้ครอบคลุมทุกภูมิภาคทั่วประเทศ ได้จัดตั้งวิทยาเขต จำนวน 6 แห่ง ดังนี้

- 1) วิทยาเขตเชียงใหม่
- 2) วิทยาเขตพิษณุโลก
- 3) วิทยาเขตขอนแก่น
- 4) วิทยาเขตปราจีนบุรี
- 5) วิทยาเขตสงขลา
- 6) วิทยาเขตภูเก็ต

กระบวนการฝึกอบรมมุ่งเน้นการพัฒนาองค์ความรู้เชิงวิชาการ ทั้งการบรรยายภาคทฤษฎี การฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ การฝึกสาธิต การใช้อุปกรณ์ การตอบโต้โดยจำลองสถานการณ์ภัย ครอบคลุมการบริหารจัดการภัยพิบัติ การประสานและการปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เพื่อเสริมสร้างศักยภาพให้เจ้าหน้าที่ระดับปฏิบัติการสามารถทำหน้าที่เป็นหน่วยเผชิญเหตุในเบื้องต้น รวมถึงระดับผู้บริหารก็สามารถอำนวยความสะดวก สั่งการ แก้ไขปัญหาภัยพิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ

กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (ปภ.) มุ่งพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมให้ครอบคลุมวงจรการบริหารจัดการภัยพิบัติ เพื่อให้สอดคล้องกับบริบทและสภาพความเสี่ยงภัยของสังคมไทย รวมถึงระดับความรู้ของแต่ละประเภทภัย

การช่วยเหลือผู้ประสบภัย

ตามระเบียบกระทรวงการคลังฯ พ.ศ.2556

ภายหลังภัยพิบัติสิ้นสุด การช่วยเหลือผู้ประสบภัยก็จะเป็นภารกิจสำคัญหนึ่งที่กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (ปภ.) ต้องเร่งดำเนินการ โดยยึดระเบียบกระทรวงการคลังฯว่าด้วยวินัยการพระราชทานเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน เป็นแนวทางการดำเนินงาน เพื่อบรรเทาความเดือดร้อนในเบื้องต้นแก่ผู้ประสบภัย ซึ่งมีวัตถุประสงค์ใน 3 ด้านหลัก คือ

1) การบรรเทาทุกข์ขั้นต้นแก่ผู้ประสบภัย

2) การสงเคราะห์ผู้ประสบภัยให้สามารถกลับมาดำเนินชีวิตได้ด้วยตนเอง

3) พื้นที่พายุพัดพื้นที่เสียหายให้กลับสู่สภาพปกติโดยเร็ว

การช่วยเหลือผู้ประสบภัยในระยะเร่งด่วน จะมุ่งเน้นการดูแลความปลอดภัยในชีวิตของผู้ประสบภัยเป็นหลัก โดยช่วยเหลือผู้ประสบภัยให้สามารถกลับมาดำรงชีวิตได้ในเบื้องต้น ด้วยการจัดหาเครื่องอุปโภคบริโภค ที่พักอาศัยชั่วคราว แจกจ่ายเครื่องอุปโภคบริโภคแก่ผู้ประสบภัย ส่วนในระยะยาว เป็นการช่วยเหลือฟื้นฟูทั้งด้านคุณภาพชีวิต การซ่อมแซมสิ่งสาธารณูปโภค โครงสร้างพื้นฐานที่ได้รับความเสียหาย เพื่อให้ผู้ประสบภัยสามารถกลับมาดำเนินชีวิตได้ตามปกติ

การช่วยเหลือผู้ประสบภัยตามระเบียบกระทรวงการคลังฯว่าด้วยเงินอุดหนุนพระราชทานเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน แบ่งออกเป็น 9 ด้าน ประกอบด้วย

1) ด้านการช่วยเหลือผู้ประสบภัย

2) ด้านสังคมสงเคราะห์และฟื้นฟูผู้ประสบภัย

3) ด้านการแพทย์และการสาธารณสุข

4) ด้านพืช

5) ด้านประมง

6) ด้านปศุสัตว์

7) ด้านการเกษตรอื่น

8) ด้านป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

9) ด้านการปฏิบัติงานให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัย

กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (ปภ.) ได้ดำเนินการ

การจ่ายเงินช่วยเหลือผู้ประสบภัย โดยยึดระเบียบกระทรวงการคลังฯว่าด้วยเงินอุดหนุนพระราชทานเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ.2556 ซึ่งมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 19 กุมภาพันธ์ 2556 เป็นต้นมา โดยได้มีการปรับปรุงสาระสำคัญ อาทิ

การปรับปรุงคำนิยาม “ภัยพิบัติ” ให้มีประเภทย่อยที่จำแนก โดยยกเลิกภัย “ฟ้าผ่า” และภัย “จากการปราบปรามของเจ้าหน้าที่ของทางราชการ” ผู้ประสบภัยพิบัติไม่รวมถึงส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐ รวมถึงแก้ไขถ้อยคำ “การประกาศภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน” เป็น “การประกาศเขตการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน”

การปรับปรุงหลักการใช้จ่ายเงินอุดหนุนราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติ จากเดิมให้ใช้จ่ายเงินอุดหนุนราชการเพื่อบรรเทาปัญหาความเดือดร้อนเฉพาะหน้าเมื่อมีการประกาศภัยพิบัติ แก้ไขเป็นให้สามารถใช้จ่ายเงินอุดหนุนราชการได้ เมื่อคาดว่าจะเกิดภัยพิบัติในเวลาอันใกล้และจำเป็นต้องรีบแก้ไขโดยฉับพลัน เพื่อยับยั้งหรือป้องกันภัยพิบัติ ดังนี้

[1] กรณีคาดว่าจะเกิดภัยพิบัติ สามารถใช้เงินอุดหนุนราชการได้ภายในวงเงินไม่เกิน 10 ล้านบาท สำหรับดำเนินการยับยั้งหรือป้องกันภัยพิบัติ โดยไม่ต้องประกาศเขตการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน

[2] กรณีเกิดภัยพิบัติ สามารถใช้เงินอุดหนุนราชการได้ภายในวงเงินไม่เกิน 20 ล้านบาท (ปรับลดจาก 50 ล้านบาท) โดยต้องประกาศเขตการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน

นอกจากนี้ ได้แก้ไขสาระสำคัญเกี่ยวกับเงื่อนไขและหลักเกณฑ์อื่นๆ รวมถึงกำหนดให้มีระบบการตรวจสอบการใช้จ่ายเงินอุดหนุนราชการ เพื่อให้การช่วยเหลือผู้ประสบภัยมีความคล่องตัวและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ส่วนราชการที่บิเวณอุดหนุนราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน ดังนี้

1.) สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี สำนักนายกรัฐมนตรี	100,000,000 บาท
2.) สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงกลาโหม	50,000,000 บาท
3.) สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์	10,000,000 บาท
4.) สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์	50,000,000 บาท
5.) สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงมหาดไทย	50,000,000 บาท
6.) สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงสาธารณสุข	10,000,000 บาท
7.) กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย	50,000,000 บาท
8.) สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด แห่งละ	20,000,000 บาท

ทิศทางการขับเคลื่อนการทํางาน

ด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (ปภ.) มุ่งเน้นวางรากฐานและพัฒนากลไกการบริหารจัดการสาธารณภัยของประเทศให้เป็นระบบ มีเอกภาพ และครอบคลุมทุกมิติ ตามแนวทาง “ป้องกันภัยเชิงรุกและจัดการภัยพิบัติยั่งยืน” โดยดำเนินการ ดังนี้

1.พัฒนาองค์กรสู่การเป็นองค์กรที่มีขีดสมรรถนะสูงด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย โดยพัฒนาระบบเชื่อมโยงคลังข้อมูลสาธารณภัย กลไกการบริหารจัดการสาธารณภัย การปฏิบัติงานตอบโต้สถานการณ์ฉุกเฉิน รวมถึงส่งเสริมความร่วมมือด้านจัดการภัยพิบัติระหว่างประเทศ เพื่อก้าวสู่การเป็นประเทศแกนนำในการลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติระดับภูมิภาคอาเซียน

2.เพิ่มขีดความสามารถในการบูรณาการบริหารจัดการสาธารณภัยระดับประเทศ โดยส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของทุกภาคส่วนในสังคม รวมถึงนำระบบบัญชาการเหตุการณ์มาใช้เป็นหลักการสำคัญในการบริหารจัดการสาธารณภัยและการฝึกซ้อมแผนในทุกระดับ

3.ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างเครือข่ายในการพัฒนาศักยภาพการบริหารจัดการสาธารณภัยในระดับพื้นที่ โดยเร่งสร้างและปลูกฝังวัฒนธรรมความปลอดภัยในสังคมไทย โดยเฉพาะกลุ่มเด็กและเยาวชน รวมถึงเตรียมพร้อมชุมชนให้สามารถจัดการความเสี่ยงจากภัยพิบัติได้ด้วยตนเอง ในเบื้องต้น ตลอดจนวางระบบอาสาสมัครและขยายเครือข่ายป้องกันภัยในทุกพื้นที่ให้ครอบคลุมทุกประเภทภัยและทุกมิติของการจัดการภัยพิบัติ

4.พัฒนาระบบการสงเคราะห์ผู้ประสบภัยให้มีมาตรฐาน โดยจัดทำฐานข้อมูลในการจ่ายเงินช่วยเหลือผู้ประสบภัยให้ถูกต้อง และวางระบบการช่วยเหลือผู้ประสบภัย โดยนำเทคโนโลยีมาใช้ในการตรวจสอบพื้นที่ประสบภัยและเชื่อมโยงฐานข้อมูลสิ่งของสำรองจ่าย (E-Stock) เพื่อให้การสงเคราะห์ช่วยเหลือผู้ประสบภัยสอดคล้องกับสภาพความเดือดร้อนและความจำเป็นในการดำเนินชีวิตขั้นพื้นฐานของผู้ประสบภัยแต่ละประเภทภัย รวมถึงการจ่ายเงินช่วยเหลือผู้ประสบภัยเป็นไปอย่างรวดเร็ว ทัวถึงและเป็นธรรม

หมดอายุ 23/02/2567

ทั้งนี้ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายสำคัญในการเป็น “องค์กรกลาบบริหารจัดการภัยพิบัติเชิงรุกของประเทศ” และประเทศไทยมีระบบการบริหารจัดการสาธารณภัยที่มีมาตรฐานในระดับสากล ซึ่งจะทำให้คนไทยมีความปลอดภัยจากภัยพิบัติอย่างยั่งยืน

พื้นที่ความรับผิดชอบ

ศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเขต 1-18

สายด่วนนิรภัย 1784

กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
กระทรวงมหาดไทย

2P2R Prevention

Preparedness

Response Recovery

Single Command

Road Safety

ICS OTOS ERT

ACDM E-Stock

TTX

FTX Safety Mind

Safety Culture

23/02/2557

กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กระทรวงมหาดไทย

กองเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ ฝ่ายประชาสัมพันธ์

เลขที่ 3/12 ถนนจันทน์นอก แขวง/เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300

โทรศัพท์/โทรสาร : 0-2243-0674 0-2243-2200

www.disaster.go.th สายด่วนปรีภัย 1784